

**ההפגנה נגד סגירת האוניברסיטה בבירזית, שנערכה ביום סיפוח הגולן
משכה אליה אלפים - האם קמו יורשים לתנועת „שלום עכשיו“ שגוועה?**

אצבע מאשימה

רצופה של פעולות, מאז נסגרה האוניברסיטה בבירזית בחודש שעבר.

תחילה היתה פתיחה סימלית של האוניברסיטה שבגדה המערבית, שבה השתתפה קבוצת מרצים ישראלים. אחר כך נערכה הפגנה המונית ברמאללה, שם הפעילו חיילי הממשל הצבאי גז נגד המפגינים ועצרו רבים מהם. נערכו עצרות הודעה באוניברסיטאות, ואחרי ההפגנה הגדולה בתל-אביב הגיע גם תורה של מישורת-מחאה ליד משרד הביטחון בתל-אביב.

התארגנותו של הוועד נגד סגירת האוניברסיטה בבירזית אינה היחידה. שתי קבוצות נוספות מתארגנות בימים אלה: קבוצת קול קורא, שיוזמה הם אשת העסקים שולמית קניג, העיתונאי בועז עברון וההיסטוריון יגאל עילם, וקבוצת שטח משוחרר, שבה שותפות כמה קבוצות מחוגייהשאל. אך קבוצות אלה שונות מן הוועד לסולידריות עם בירזית, בכך שאינן מייעדות את עצמן לפעולה ברחוב.

להקמת הוועד היו שותפות כמה קבוצות צות: קמפוס, המאגד את קבוצות השמאל של הסטודנטים, פורום, התארגנות של מרצים באוניברסיטאות, וועד הסטודנטים הערבים. לאלה הצטרפו אנשים שאינם מוזהים עם מיפלגה כלשהי.

הרוח הפעילה בהתארגנות המרצים הוא הד"ר אבי עוז, מרצה בחוג-לתיאטרון וחבר ההנהלה האמנותית של התיאטרון הקאמרי. עוז המזוקן עומד בחוקף על-כך שלוועד לסולידריות אין זהות מיפלגתית מוגדרת: „כשישבו האנשים ברמאללה, לא ידענו מי זו שלי ומי זה מצפן. אינו מפגין את שייכותו המיפלגתית או את תפקידו.“

עכשיו, שנה אחרי הבחירות לכנסת ב-1977, כאשר יוזמת-השלום של אנור אל-סאדאת נתקלה בירושלים בקיר אטום. הבחירות לכנסת העשירית, ב-1981, המיתו את שלום עכשיו, ועתה חוזרת התמונה על עצמה.

יש הרגשה שהממשלה מבקשת לרוקן את הסכסוך-השלום מתוכנו, ושהדברים עלולים להידרדר למלחמה. יש תחושה שבמסיגרת המיסד הפוליטי אין שום אופוזיציה הי ראויה לשמה. היכולה להוציא אנשים להפי גנות. בתחום זה הותירה אחריה תנועת שלום עכשיו חלל ריק.

יתכן שהוא מתחיל עתה להתמלא. המחזה באוניברסיטת תל-אביב היה מפ" תיע. 5000 איש ואשה התכנסו שם כדי להפגין נגד שריהיטחון, אריאל שרון, שהיה אמור להופיע באוניברסיטה ביום שבו סופח גולן למדינת-ישראל. המיספר הגדול של המפגינים הפתיע את מארגני ההפגנה עצמם, אשר כמעט שלא נתנו לה פירסום. הנואמים, שציפו לכמה עשרות, ואולי לכמה מאות אנשים, הופתעו גם הם. יור הסתדרות הסטודנטים בירזית, איה-הימין ישראל כץ, שהוועק לתל-אביב כדי לעמוד בראש הפגנת-נגד של אירגון-הסטודנטים קסטל, ציין בצער: „גם המכבים, שהיו מעטים, ניצחו את הרבים.“ בדרך כלל די היה בכמה עשרות מאנשי הימין כדי לחולל מהומות בהפגנות מסוג זה. לא הפעם.

העילה להפגנה היתה סגירת אוניברסיטת בירזית. היא אורגנה על-ידי הוועד לסולידריות עם אוניברסיטה זו. ועד זה הוקם על-ידי כמה קבוצות של מרצים וסטודנטים באוניברסיטאות ירושלים, תל-אביב והיפה. ההפגנה בתל-אביב היתה שיא לשרשרת

פה ושם צצו התארגנויות כמעט-מיקר ריות, באוניברסיטאות, בחוגי האינטלקטור אלים, באגף היוני של המפה הפוליטית. להתארגנויות הללו היו שותפים אנשים רבים, שלא היה להם נסיון בחיים הפוליטיים.

זה היה הרקע להקמתה של תנועת שלום

כמה מקומות בארץ, בעיקר בקרב הצעירים, היתה תחושה חריפה של איינות. היתה הרגשה שעומדים להתחולל דברים חמורים, שהממשלה אינה יכולה לבלום מגמות קיצוניות, ואולי גם אינה רוצה לבלום אותן. האופוזיציה הפרלמנטרית היתה חלשה והסרת-אוניברסיטת

זוהיג חדש הד"ר אבי עוז, מראשי הוועד לסולידריות עם האוניברסיטה הסגורה בבירזית, משוחח עם ניצב-מישנה יגאל לוש, שעמד בראש הכוח המישטרי שאיבטח את ההפגנה השקטה של הוועד באוניברסיטת תל-אביב. למרות שעוד לא היה בין הנואמים, הוא בלט בשטח.